

JORNADA
LITERATURA I SOCIETAT:

TRIBUNES I MITJANS PER A LA DIFUSIÓ LITERÀRIA

Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació. Universitat de València. 21 i 26 de març de 2018

Difusió literària i ensenyament: l'experiència del
Diàleg entre l'escriptor/a i els lectors i lectores joves a la UV

Carme Gregori Soldevila

(Universitat de València)

El Diàleg entre l'escriptor/a i els lectors i lectores joves a la UV:

una experiència de lectura per a l'Ensenyament Secundari des de 2002

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

Lectura i difusió literària en el

«Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària.

Aplicacions al Context Valencià»

Fases i activitats del Diàleg:

- Convocatòria
- Reunió de presentació
- Sessió de treball amb els professors
- Treball d'aula
- Tertúlia literària a Twitter
- Concurs de microrelats
- Trobada amb l'escriptor/a

Escriptors/es del Diàleg

2002 Josep Lozano, *Crim de Germania*

2003 Carme Riera, *Cap al cel obert*

2004 Jesús Moncada, *Estremida memòria*

2005 Martí Domínguez, *Les confidències del comte de Buffon*

2006 Jaume Cabré, *Senyoria*

2007 Carles Alberola, *Mandíbula afilada*

2008 Imma Monsó, *Com unes vacances*

2009 Ramon Solsona, *Línia Blava*

2010 Maria Barbal, *Pedra de tartera*

2011 Josep M. Fonalleras, *Sis homes*

2012 Carles el Saure, *Nou llibre de les bèsties*

2013 Vicenç Pagès Jordà, *Carta a la reina d'Anglaterra*

2014 Carme Riera, *La meitat de l'ànima*

2015 Manuel Baixauli, *Espiral*

2016 Ramon Solsona, *Línia blava*

2017 Teresa Colom, *La senyoreta Keaton i altres bèsties*

2018 Mònica Batet, *No et miris el Riu*

Efectes del Diàleg en la difusió literària

1) Integració d'autors actuals, reconeguts en el circuit català general,
en el circuit valencià:

-a nivell escolar

-a nivell general

2) Millorar el prestigi de la literatura en català i ampliar-ne els
valors associats:

universalisme/localisme

3) Involucrar altres assignatures i professors o fer activitats paral·leles que en reforcen la normalitat social

4) Activitat a les xarxes socials

El reconeixement dels escriptors/es a través dels mitjans de comunicació

-Imma Monsó a *La Vanguardia*

-Ramon Solsona a l'*Avui*

-Enric Sòria al *Levante*

-Josep M. Fonalleras a *El Periódico*

EL RUNRÚN

Imma Monsó

Todos ganan

Alarmados por las bajas cifras de lectura en catalán, dicen ustedes, los responsables de ello, que buscan fomentar la lectura con todo su empeño. Yo gustosamente les regalo una fórmula que acabo de descubrir: se trata del *Diàleg entre l'escriptor i els lectors joves a la Universitat de València*, iniciativa que nació en el 2002 con la vocación de fomentar la lectura entre los adolescentes, y a la vez crear un espacio de trabajo común entre la universidad y los institutos. Organizada por el departamento de Filología Catalana y otras instituciones del ámbito universitario, impulsada por la excepcional energía y eficacia de Carme Gregori y de sus colaboradores, la actividad consiste en elegir un libro de un autor actual y reclutar, desde la universidad, a profesores de instituto que quieran leerlo con sus alumnos. En ocasiones la lectura se complementa con una conferencia sobre el contexto histórico, filosófico o estético en que se sitúa el libro. Finalmente, en abril se produce el encuentro de los lectores con el escritor en la facultad de Filología. Se consigue así no sólo estimular el deseo de leer en una edad crucial, sino también animar a las minorías lectoras a compartir su experiencia con centenares de estudiantes de otros institutos, para que no se sientan aisladas en su afición.

La actividad está teniendo tanto éxito que incluso se han visto obligados a establecer un número clausus de participantes. Si analizamos algunos ingredientes, vemos que se parece a otras, pero que no es lo mismo: por ejemplo, el encuentro final con el escritor plantea a los jóvenes el deber de tener preguntas e

Alarmados por las bajas cifras de lectura en catalán, dicen ustedes que buscan fomentar la lectura con todo su empeño

intervenciones preparadas para el encuentro, lo que es un reto para ellos, pues suele ser la primera vez que hablan ante un público tan numeroso. Como se hace al margen del programa, no se exige a los alumnos más requisitos que el gusto por leer y comentar el libro. Asimismo, cabe señalar

un punto que me parece fundamental: no se les propone un libro fácil, sino que se intenta hacer ver a los alumnos que leer es algo más que un entretenimiento aislado y que puede plantearles emociones, preguntas o ideas que nunca antes habían rozado su mente.

Los adolescentes, contrariamente a lo que se cree, todavía no están estropeados por el corsé de los prejuicios, y tienen una edad perfecta para empezar a transitar por los escurridizos, acaso inquietantes y siempre enriquecedores senderos de la lectura exigente. En fin, en esta actividad todos ganan: los estudiantes, los profesores, los autores, la universidad, que tiene así la oportunidad de dar a conocer a los alumnos las carreras de letras, e incluso gana el sector editorial y librero, porque los alumnos compran el ejemplar de rigor. ¿No es eso el sueño de cualquier político, una actividad en la que todos ganen, y nadie pierda?

Ayer, la Conselleria de Cultura presentó el Pla de Foment de la Lectura. Tal como se presenta en los medios, la conselleria se propone inundar de libros y de mensajes de incitación a la lectura la radio, la televisión, los trenes, el Camp Nou... Sin embargo, la incitación a leer es un proceso muy complejo que requiere a veces de la mediación del profesorado o, en todo caso, requiere de una acción sostenida más que de fórmulas aparatosas. Existen fórmulas de un éxito impresionante: acabo de mencionar una. Y no la ha inventado, precisamente, ninguna conselleria. Pero lo que sí se puede hacer desde el poder es analizar las fórmulas de éxito, fomentarlas, apoyarlas y remunerarlas debidamente. Piénsenlo bien, antes de gastarse (todos) los dineros en campañas de dudosa efectividad y en fórmulas que pueden acabar vacías de contenido.

Fal·lera per llegir a València

Ramon Solsona

Escriptor

Començo per un dada significativa: les editorials fan edicions extres per als Diàlegs de València i s'exhau-reixen. Aquest és l'èxit dels Diàlegs que promou la Facultat de Filologia de

la Universitat de València. No entre els seus alumnes, atenció, sinó que és una iniciativa adreçada al batxillerat. És un dels escassos ponts que uneixen la secundària i la universitat, separats habitualment per muralles ciclòpies. Com a autor del llibre que es va llegir l'any passat, dono fe de l'èxit. Fa goig la sala d'actes d'una facultat plena d'un públic juvenil que parla de literatura, pregunta i es-

colta amb atenció.

La mecànica del *Diàleg entre l'escriptor i els lectors joves* és senzilla. Al principi del curs es proposa un llibre als professors de secundària, amb els quals es treballa estretament. Després, els alumnes dels instituts i escoles que s'hi van inscriure tenen dret a participar en una trobada amb l'autor. Enguany han llegit *Pedra de tartera* i els Diàlegs es faran el dia 24 a Gandia i

el 25 a València. Hi haurà empentes per assistir-hi. Carme Gregori, ànima i motor de l'invent, ha de fer mans i mànigues per atendre tantes peticions com li arriben des de València i Gandia. Però, fins i tot, sense apuntar-s'hi formalment, són molts els centres en què es llegeix el llibre de cada Diàleg perquè saben que funcionarà entre l'alumnat. Per abastar tanta demanada, doncs, cal fer edicions es-

pecials. No és fantàstic irradiar les ganes de llegir?

Els organitzadors dels Diàlegs fan una confiança explícita als docents de secundària. El missatge és: la vostra feina és molt valuosa, ens la creiem i posem els recursos universitaris a la vostra disposició. Per això han creat la web dialegescriptor.blogspot.com, en la qual els alumnes penguen narracions que tenen com a referència l'estil o el

tema del llibre que s'ha treballat. Al final del Diàleg es lliuren uns premis per als textos més recuits i els guanyadors es fotografien amb l'autor, el qual somriu amb una felicitat sincera. La tristesa de comprovar com es destraleja oficialment l'idioma d'Ausiàs Marc a la seva terra es compensa amb la cara B d'un país que confia en els mestres, estima la llengua, promou la lectura i estimula la creació.

CARTES DE PROP

Bones notícies

Enric Sòria

Diumenge 21 de març, Ramon Solsona publicava a les pàgines de l'*Avui* un article molt encomiàstic amb una iniciativa valenciana, els *Diàlegs entre l'escriptor i els lectors joves* que organitza La Universitat de València, concretament la Facultat de Filologia, i dels quals la professora Carme Gregori és "l'ànima i el motor". Es tracta d'una activitat senzilla: al començament del curs es proposa un llibre als professors de secundària, el treballen a classe i, a mitjan curs, els alumnes que volen participen en una trobada amb l'autor. Enguany, el llibre és *Pedra de tartera*—novel·la que va ser un inesperat best-seller en la Fira de Frankfurt del 2008— i la seua autora és Maria Barbal. Ahir va tindre lloc una primera trobada entre l'escriptora i el seu nou públic a Gandia i, avui mateix, n'hi ha una altra a València. Solsona es mostra ben sorprès, i complagut, per l'èxit de la convocatòria—la setmana passada ja se sabia que hi havia moltes peticions de participació— i conclou l'article amb una nota alhora ponderada i positiva: "La tristesa de comprovar com es destraleja oficialment l'idioma d'Ausiàs Marc a la seva terra es compensa amb la cara B d'un país que confia en els mestres, estima la llengua, promou la lectura i estimula la creació".

D'entrada, no està malament que algú observe que les coses, al nostre país, de vegades tenen més d'una cara, però si esmente l'article de Solsona no és per la seua honesta ponderació (que també), sinó perquè un article així, al nord de la Sènia, és inusual. La premsa barcelonina parla ben poc—poquíssim—del País Valencià, i si ho fa mai, sol ser per a donar males notícies,

com ara l'odiós acte de censura d'una exposició de fotografies perpetrat pels manaires de la Diputació de València, i la sugsegüent —i honorable— dimissió del director del Muvim, Romà de la Calle. En efecte, aquestes coses tan tristes passen al nostre país, i tot fa pensar que, mentre ens governen els qui ho fan, continuaran passant. Per descomptat, cal informar de tot això i ens toca passar la vergonya corresponent ara sí i demà també. Però el País Valencià no és únicament això, i també genera notícies positives. No solen llegir-les per ací. Si de cas, algun article optimista de Josep Vicent Boira a *La Vanguardia* i poca cosa més. Des de Catalunya, el nostre país no es veu, o només serveix, molt de tant en tant, per a donar exemple del que no s'ha de fer.

na i minuciosa com Eulàlia Duran a un altre historiador, més jove, Agustí Colomines, que ha viscut uns quants anys a Catalunya i és l'únic barceloní que un servidor coneix que parla, quan vol, un valencià de l'Horta perfectament autòcton, sense histrionismes i sense imposita-

No està malament que algú observe que les coses, de vegades, tenen més d'una cara

Un conjunt de catalans s'han pres seriosament el País Valencià

exemple, Pilar Parcerisas ens recorda que les relacions entre València i Catalunya eren molt més estretes al final del franquisme que no ara, i Colomines ens aclareix què vol dir això exactament. Ell es va criar en una família supercatalanista que s'estimava molt, en teoria, el País Valencià i les Illes i, quan per fi, de jovenet, va aterrar al nostre país, es va adonar de sobte que, llevat de quatre tòpics suats, no en sabia res de res. Llavors, una curiosa barreja de paternalisme i ignorància substituïa el coneixement. Ara és pitjor. Ara la ignorància s'alia amb la impaciència, i la idea d'Hèctor López Bofill de tallar amarres amb el País Valencià i les Illes, que no són més que un llast inútil, captura bé l'estat d'ànim imperant, de l'escepticisme més o menys con-

El llibre de Maria Barbal *Pedra de tartera*. / MÒNICA TORRES

Un llibre publicat no fa gaire, *Sud enllà. El País Valencià vist des de Catalunya*, podria produir una altra impressió. El responsable —Martí Domínguez— han tingut l'encert de triar un conjunt de catalans que, per molt diverses raons, s'han pres seriosament el País Valencià i el coneixen a fons: des d'una historiadora vetera-

acions. Com que saben de què parlen, tot el que tenen a dir és molt interessant i, precisament per això mateix, no és gens representatiu del que se sol opinar a Catalunya sobre el nostre país (en la curta mesura que allà s'opina res sobre un tema tan exòtic). Aquesta és una realitat que el llibre no deixa de transparentar, ací i allà. Per

descendent a l'oblit absolut. No és el que volem sentir, ni tampoc crec que siga just, però és el que se sol dir, nord enllà, amb l'excepció de les poques veus lúcides que arreplega aquest llibre benintencionat i d'articles sincers i amables com el de Ramon Solsona. Textos que, precisament per desacostumats, són (bones) notícies.

L'òptic de Combray

Divendres, 8 de abril del 2011

Vots:

+5

-0

Comentaris (0)

J. M. Fonalleras *Escriptor i periodista*

Dimecres, mentre llegia el reportatge d'Anna Abella sobre els clubs de lectura, vaig recordar els treballs de Joan Ferraté (i també de Dolors Oller, entre d'altres) sobre l'operació de llegir. Hi diuen que el procés de creació d'un llibre no és complet fins que no hi ha un lector que hi aporta la seva vivència, el llegat individual que transmet al llibre i que el configura d'una manera diferent de com havia pensat l'autor. El lector posa el punt final, conclou la història, el poema, el relat, tanca el cercle. És l'assumpció de la literatura com un camí de coneixement. Qualsevol que hagi participat en una lectura compartida sap de què parlo. I també qualsevol lector per al qual un llibre hagi estat una fita, potser modesta, potser decisiva, en un camí que no se sap mai on et durà. El club parteix del concepte de lectura que va dir Proust: «Els lectors no són els *meus* lectors sinó els lectors d'ells mateixos; el meu llibre és com un d'aquells vidres d'augment de l'òptic de Combray: a través del llibre, els lectors hi veuen millor». Aquesta mateixa setmana he estat a Gandia i a València convidat per la universitat a dialogar amb uns 500 estudiants de batxillerat. És la desena vegada que organitzen un acte així, a l'entorn d'una novel·la que nois i noies han treballat durant tot el curs. He vist als seus ulls el delit de la lectura i m'han fet dubtar i m'han fet trontollar i m'han emocionat. Han estat, també, uns vidres d'augment.